

Scenariusz lekcji przyrody w klasie IV

Opracowała :Iwona Świstowska ,

Współpraca i przystosowanie dla uczniów niepełnosprawnych :Anna Malatyńska

Temat lekcji: Rośliny i zwierzęta lasu

Czas trwania: 45 minut

Klasa: IV- integracyjna

Nauczyciel wiodący: Iwona Świstowska

Nauczyciel wspomagający: Anna Malatyńska

Cele lekcji:

Wiadomości: -uczeń

- wyjaśni pojęcie las
- nazwie warstwy lasu
- poda przykłady organizmów wchodzących w skład poszczególnych warstw lasu
- objaśni warunki panujące w poszczególnych warstwach lasu
- wyjaśni jak powinniśmy zachować się w lesie

Umiejętności – uczeń

- rozpozna pospolite rośliny i grzyby rosnące w lesie
- rozpozna zwierzęta, które mieszkają w lesie
- rozpozna odgłosy wybranych zwierząt leśnych
- przyporządkuje i uzasadni przynależność organizmów do poszczególnych warstw lasu
- rozpoznaje najpospolitsze odgłosy zwierząt leśnych

Postawy – uczeń

- aktywnie pracuje samodzielnie i w grupie
- dostrzega jak należy zachowywać się w lesie i jakie zagrożenie stanowi dla lasu lekkomyślność człowieka
- zachowuje się w lesie zgodnie z zasadami poszanowania przyrody

Cele terapeutyczne

- wdrażanie uczniów niepełnosprawnych do pracy w grupach, integracja z zespołem klasowym (wszyscy uczniowie niepełnosprawni)
- rozwijanie odwagi oraz śmiałości (głównie dziewczynek Natalii, Marty oraz Wiktorii)
- wyciszenie , relaksacja (szczególnie w przypadku Mikołaja) – nagrania z kojącymi dźwiękami natury
- wdrażanie do współdziałania i wzajemnej pomocy dzieci zdrowych oraz chorych
- doskonalenie koordynacji uwagi

- rozwijanie orientacji przestrzennej

Metody pracy:

Aktywizująca- burza mózgów (skojarzenia z lasem) , gra dydaktyczna (piętra lasu) , słowna, pogadanka, pokazowa (plansze) , krzyżówka, praca z podręcznikiem

Formy pracy:

Indywidualna, zbiorowa, grupowa

Środki dydaktyczne:

kartoniki z nazwami oraz wyciętymi rysunkami poszczególnych roślin występujących w danym piętrze lasu , tabela „Las” , ilustracje roślin, zwierząt, grzybów, plansza – piętra roślinności w lesie, krzyżówka, laptop i nagrania mp3 oraz wav, podręcznik , zeszyt ćwiczeń, makietka z warstwą runa leśnego.

Przebieg zajęć:

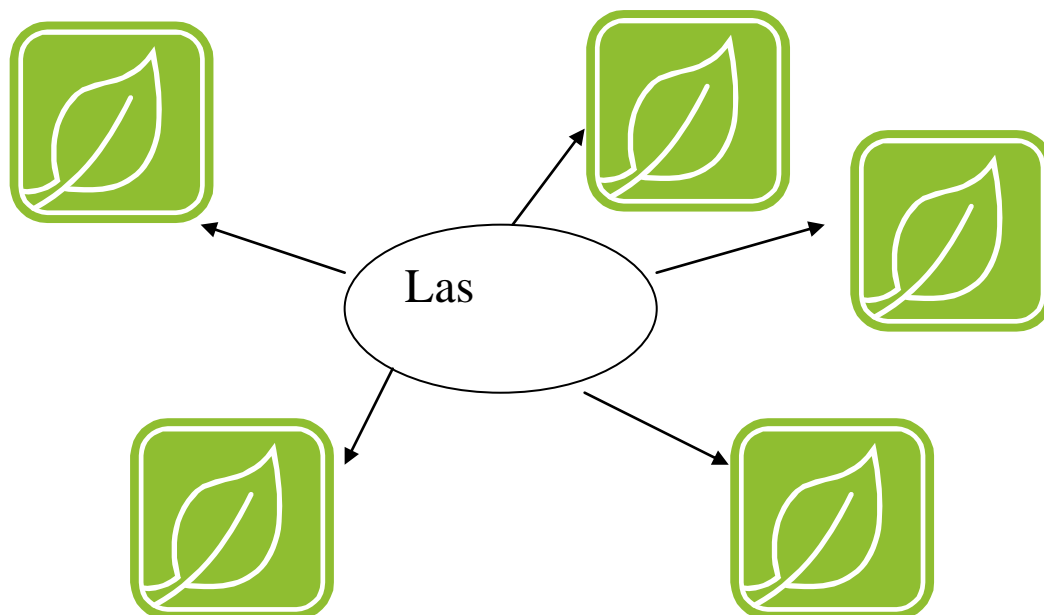
Faza wprowadzająca:

- Przypomnienie wybranych treści z poprzedniej lekcji w formie odczytania pracy domowej (Odpowiedź na pytanie: „Od czego zależy życie na łądzie?”) . Dwaj chętni uczniowie odczytują pracę domową, nauczyciel wiodący koryguje ewentualne błędy i uzupełnia wypowiedzi uczniów. (nauczyciel wspomagający w tym czasie podchodzi i sprawdza w zeszytach czy uczniowie odrobili pracę domową)
- Nawiązanie do tematu lekcji – Nauczyciel mówi „ Dziś dowiemy się o jednym ze środowisk, w którym wymienione przez was czynniki odegrały dużą rolę. Jakie to środowisko i co będzie tematem naszej lekcji dowiedziecie się rozwiązując rebus. Uczniowie rozwiązują rebus zawieszony na tablicy (nauczyciel wspomagający naprowadza dodatkowo uczniów niepełnosprawnych, czuwa nad zachowaniem Mikołaja)
- Rozwiązywanie rebusu „Rośliny i zwierzęta lasu”
- Zapisanie tematu lekcji na tablicy i w zeszytach

Faza realizacyjna

- Burza mózgów – skojarzenia związane z lasem. Uczniowie podają słowa, kojarzące im się ze słowem las, nauczyciel przy pomocy chętnego ucznia przypina kartoniki na tablicy, część skojarzeń zapisuje (przykładowe skojarzenia : drzewa, grzyby, zwierzęta, czyste powietrze itp.)

Nauczyciel wspomagający naprowadza, zachęca uczniów niepełnosprawnych do podawania swoich pomysłów, pokazuje im ilustracje pomocnicze.

Wspólne sformułowanie krótkiej definicji słowa las-
(Las to miejsce gdzie rośnie dużo drzew oraz innych roślin oraz żyje dużo zwierząt. W lesie jest czyste powietrze.)

• Gra dydaktyczna – piętra lasu

Uczniowie otrzymują losowo kartoniki z nazwą i rysunkiem rośliny rosnącej w lesie, mają określić jej wysokość i odpowiednio się ustawić – dana wysokość w jednym szeregu. (Uczniowie Natalia , Marta i Mikołaj są dodatkowo naprowadzani przez nauczyciela wspomagającego).

*najwyższe – stoją z rekami uniesionymi

* wysokie – stoją

* średnie – klęczą

* małe – siedzą po turecku

Na tablicy przypinane są kartony z nazwami i odpowiednio zaznaczonymi warstwami lasu. Uczniowie z każdego szeregu wybierają nazwę dla swojego piętra roślinnego.

Karty do gry dydaktycznej „Piętra lasu”

Drzewa	Podszyt	Runo	Ściółka leśna
DĄB	LESZCZYNA	BOROWIK	PATYKI
SOSNA	JARZĘBINA	MECH	OPADŁE LIŚCIE
ŚWIERK	MŁODY DĄB	PAPROĆ	GNIJĄCE ROŚLINY
BRZOZA	MALINY, JEŻYNY	TRAWA	SZCZĄTKI ZWIERZĄT
GRAB	DZIKI BEZ	POZIOMKA	IGŁY SOSNY
LIPA	MŁODE BRZÓZKI	CZARNA JAGODA	SZYSZKI
JODŁA	JAŁOWIEC	PODGRZYBEK	

- Uzupełnianie makiety „Warstwy roślin w lesie” Uczniowie siadają w grupach nazwanych jak poszczególne warstwy lasu. Każdy siada do grupy nazwanej tak jak warstwa w której był ustawiony. Nauczyciel na tablicy wiesza makietę „Warstwy lasu” Uczniowie(po 2- 3 z każdej grupy) przypinają przykłady roślin występujących w każdej z tych warstw.

- Praca w grupach (I. Korony drzew, II Podszyt, III Runo leśne, IV Ściółka)
określanie warunków panujących w każdej z warstw lasu, podawanie przykładów roślin i zwierząt. Uczniowie niepełnosprawni pracują w różnych zespołach . Nauczyciel wspomagający oraz wiodący czuwają nad pracą grup. Nauczyciel wspomagający pokazuje uczniom niepełnosprawnym dodatkowe ilustracje oraz schematy.

Zadanie dla grup

Wybierzcie lidera grupy . Niech lider przeczyta w podręczniku tekst dotyczący warstwy jaką reprezentuje Twoja grupa, obejrzyjcie ilustracje w kopertach, przeczytajcie dołączony tekst o warunkach panujących w lesie. Na podstawie tych materiałów uzupełnijcie w tabeli rubrykę dotyczącą Waszej warstwy

Do opisu stopnia nasłonecznienia, wilgotności oraz wiatru użyj określeń oznaczeń „+”

+++ - oznaczają duże

++ - średnie, średni

+ małe

- nie ma

Warstwa lasu	Co ją tworzy?(ogólnie)	Przykłady roślin	Stopień nasłonecznienia	Wiatr	Wilgotność	Przykłady zwierząt
Korony drzew						
Podszyt						
Runo Leśne						
Ściółka leśna						

Głośne przedstawienie wyników pracy w grupach. Naniesienie ich przez nauczyciela na dużą planszę z tabelą powieszoną na tablicy . Przypomnienie jak należy obchodzić się z roślinami w lesie.

- Uzupełnianie na podstawie tabeli z tablicy kart pracy wklejanych do zeszytu. Uczniowie niepełnosprawni , również Wiktorja mają częściowo uzupełnione tabele, podobnie kilku uczniów wolniej piszących. Nauczyciel wspomagający dodatkowo kontroluje poziom oraz tempo przepisywania.

Podczas przepisywania przez uczniów tabeli w tle słysząc kojące odgłosy lasu(szemrzący strumyk ,ptasie śpiewy, szum liści)

- Rozpoznawanie odgłosów zwierząt leśnych.

Nauczyciel poleca uczniom, aby skupili się i posłuchali odgłosów zwierząt oraz postarali się je rozpoznać.

Odtwarza za pomocą komputera przygotowane wcześniej pliki mp3 oraz wav z odgłosami różnych zwierząt żyjących w lesie. Po każdym odgłosie nauczyciel robi przerwę. Uczniowie odgadują co to za zwierzę, chętny uczeń podchodzi do tablicy, odszukuje ilustrację tego zwierzęcia. Nauczyciel zadaje pytanie- „Jak myślicie w jakiej warstwie lasu występuje to zwierzę”. Uczeń przypina ilustracje zwierzęcia do określonego piętra lasu.

Uczennice niepełnosprawne (Natalia, Marta) mają dodatkowo kartoniki z nazwami zwierząt, które będą prezentowane na tablicy

Nauczyciel wspomagający przypomina zasady postępowania ze zwierzętami leśnymi..

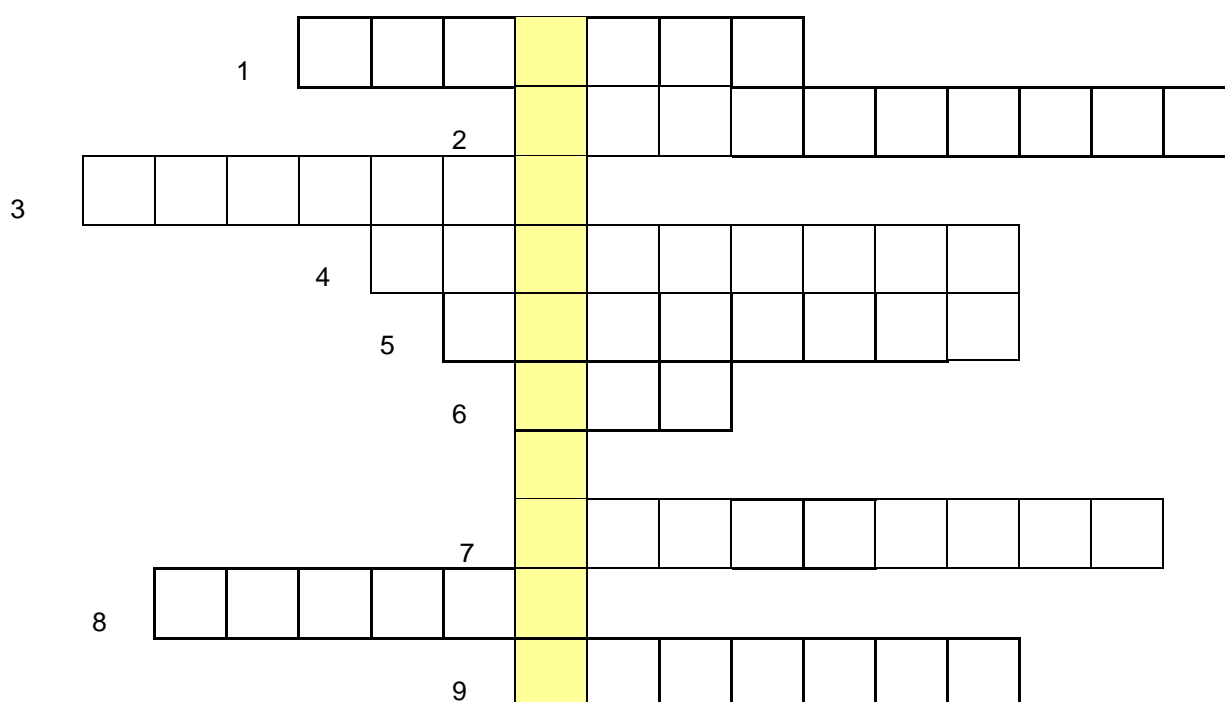
Dopisanie nazw rozpoznanych zwierząt do tabel w zeszytach uczniów (jeśli starczy czasu)

Faza podsumowująca

- Podsumowanie najważniejszych wiadomości zdobytych na lekcji w formie krzyżówki. Uczniowie rozwiązują krzyżówkę. Duża plansza przymocowana jest na tablicy. Tę część lekcji prowadzi nauczyciel wspomagający. Nauczyciel, wiodący w tym czasie kontroluje poprawność zapisu w zeszytach u dzieci niepełnosprawnych oraz innych wymagających większej uwagi.

****W przypadku gdyby poprzednie części lekcji zajęły więcej czasu niż przewidywano, uczniowie mają za zadanie dokończyć rozwiązywanie krzyżówek w domu.

Krzyżówka

1. Warstwa pomiędzy runem leśnym a koronami wysokich drzew
2. Niejadowity wąż występujący czasem w podmokłych lasach
3. Najniższe piętro lasu
4. Warstwa lasu dla której charakterystyczne są np. jagody, poziomki oraz mech

5. Niejadalny grzyb występujący w lasach
6. Kolczasty ssak żyjący w runie leśnym
7. Krzew którego owoce to przysmak wiewiórek
8. Ma białą korę, jej drobne listki szeleszczą w koronach drzew
9. Podłużne owoce świerku, sosny, zawierają nasiona tych drzew

• Zadanie i objaśnienie pracy domowej

1. Wyjaśnij w 3 przykładach co oznacza hasło powstałe po rozwiązaniu krzyżówki
Jeśli na udało się rozwiązać krzyżówki na lekcji, skończ ją w domu.
2. Ćwiczenie 16 str. 58

****Praca domowa dla uczniów niepełnosprawnych**

1. Wytnij wyrazy. Następnie ułóż je w zdania tak aby powstały z nich zdania mówiące o tym co oznacza hasło z krzyżówki „Szanuj las”

płosz	1.Nie	zwierząt
roślin	zrywaj	2. Nie

Jeśli na udało się rozwiązać krzyżówki na lekcji, skończ ją w domu

2. Ćwiczenie 16 str. 58

- Ocena pracy grup na lekcji, pochwała osób najaktywniejszych podczas całej lekcji, ze szczególnym uwzględnieniem nawet najmniejszej formy aktywności uczniów niepełnosprawnych.
- Rozdanie arkuszy ewaluacyjnych uczniom, podziękowanie za pracę na lekcji.

Ankieta						
Ankieta, którą otrzymałeś dotyczy pracy na lekcjach przyrody. Twoje szczere odpowiedzi będą wskazówką, jakie formy pracy na lekcjach przyrody, pozwalają Ci najlepiej przyswajać wiedzę i umiejętności z tego przedmiotu (<i>ankieta jest anonimowa</i>).						
1. Na dzisiejszych zajęciach dowiedziałem się dużo o						
2.Czy podobała Ci się praca w grupach na dzisiejszej lekcji?						
A TAK		B NIE		C NIE		
3.Zastanów się i odpowiedz w jakim stopniu opanowałeś wiadomości z dzisiejszej lekcji? (otocz kółkiem odpowiednią liczbę)						
1	2	3	4	5	6	
4.Uważam, że zajęcia były						

Uwagi.

- Uczniowie niepełnosprawni oraz kilku spoza tej grupy dostają karty pracy pisane większą czcionką niż pozostali

Nauczyciel wspomagający

- cały czas kontroluje poziom zaangażowania w lekcję w/w uczniów, zachęca , naprowadza oraz objaśnia niezrozumiałe polecenia i treści.
- Czuwa nad starannością i dokładnością w działaniu , stwarza uczniom sytuacje sprzyjające odnoszeniu sukcesów, podniesieniu poczucia własnej wartości
- W razie potrzeby wycisza bądź stymuluje do aktywności